

ברכות ראשונות

מושג תוכן
ברכות

קבוצת ברכות הנהנין הנאמרות לפני שתיה או אכילת כל אוכל, בכל כמות, למעט מאכל שאינו ראוי למאכל אדם.

להלן הברכות הראשונות:

כל ברכה מתחילה בנוסח: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם" – ולאחר מכן נוסח הברכה:

- 'המוציא לחם מן הארץ' – על לחם העשוי מחמשת מיני דגן.
- 'בורא מיני מזונות' – על מאכלים העשויים חמשת מיני דגן ואינם נחשבים 'לחם'.
- 'בורא פרי הגפן' – על יין או מיץ ענבים.
- 'בורא פרי העץ' – על פרות הגדלים בעץ
- 'בורא פרי האדמה' – על עשבים, ירקות וכל פרי האדמה.
- 'שהכל נהיה בדברו' – על שאר הדברים שאין גידולם מהארץ, ועל מקרים של ספק בברכות.

ברכות ראשונות

מושג תוכן
ברכות

קבוצת ברכות הנהנין הנאמרות לפני שתיה או אכילת כל אוכל, בכל כמות, למעט מאכל שאינו ראוי למאכל אדם.

להלן הברכות הראשונות:

- כל ברכה מתחילה בנוסח: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם" – ולאחר מכן נוסח הברכה:
- 'המוציא לחם מן הארץ' – על לחם העשוי מחמשת מיני דגן.
 - 'בורא מיני מזונות' – על מאכלים העשויים חמשת מיני דגן ואינם נחשבים 'לחם'.
 - 'בורא פרי הגפן' – על יין או מיץ ענבים.
 - 'בורא פרי העץ' – על פרות הגדלים בעץ
 - 'בורא פרי האדמה' – על עשבים, ירקות וכל פרי האדמה.
 - 'שהכל נהיה בדברו' – על שאר הדברים שאין גידולם מהארץ, ועל מקרים של ספק בברכות.

ברכות ראשונות

מושג תוכן
ברכות

קבוצת ברכות הנהנין הנאמרות לפני שתיה או אכילת כל אוכל, בכל כמות, למעט מאכל שאינו ראוי למאכל אדם.

להלן הברכות הראשונות:

- כל ברכה מתחילה בנוסח: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם" – ולאחר מכן נוסח הברכה:
- 'המוציא לחם מן הארץ' – על לחם העשוי מחמשת מיני דגן.
 - 'בורא מיני מזונות' – על מאכלים העשויים חמשת מיני דגן ואינם נחשבים 'לחם'.
 - 'בורא פרי הגפן' – על יין או מיץ ענבים.
 - 'בורא פרי העץ' – על פרות הגדלים בעץ
 - 'בורא פרי האדמה' – על עשבים, ירקות וכל פרי האדמה.
 - 'שהכל נהיה בדברו' – על שאר הדברים שאין גידולם מהארץ, ועל מקרים של ספק בברכות.

ברכות ראשונות

מושג תוכן
ברכות

קבוצת ברכות הנהנין הנאמרות לפני שתיה או אכילת כל אוכל, בכל כמות, למעט מאכל שאינו ראוי למאכל אדם.

להלן הברכות הראשונות:

- כל ברכה מתחילה בנוסח: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם" – ולאחר מכן נוסח הברכה:
- 'המוציא לחם מן הארץ' – על לחם העשוי מחמשת מיני דגן.
 - 'בורא מיני מזונות' – על מאכלים העשויים חמשת מיני דגן ואינם נחשבים 'לחם'.
 - 'בורא פרי הגפן' – על יין או מיץ ענבים.
 - 'בורא פרי העץ' – על פרות הגדלים בעץ
 - 'בורא פרי האדמה' – על עשבים, ירקות וכל פרי האדמה.
 - 'שהכל נהיה בדברו' – על שאר הדברים שאין גידולם מהארץ, ועל מקרים של ספק בברכות.

ספק ברכות להקל

מושג תוכן
ברכות

הברכות שאנו מברכים תוקנו על ידי חכמים. כאשר יש ספק בברכה – יש להקל, כי הכלל ההלכתי אומר "ספק דרבנן לקולא" (כאשר יש ספק במצוות דרבנן – מקלים ולא מחמירים).

הבעיה ההלכתית כאשר אומרים ברכה מיותרת – עוברים על איסור של הזכרת שם ה' לבטלה.
המקרים שבהם מקלים בברכות:
- אדם שאינו יודע או אינו זוכר אם בירך ברכה ראשונה – לא יברך שוב.

- כשיש ספק הלכתי אמיתי (לא מחוסר ידע...) כיצד צריך לברך, אסור "להתמיר" ולברך את שתי הברכות שלגביהן יש את הספק, אלא חייבים "להקל" ולברך רק ברכה אחת – כוללת יותר וכד'.

- כשעשו טעות מסוימת בברכה ראשונה, בדרך כלל, אסור "להתמיר" ולברך שוב מחדש, אלא חייבים "להקל" ולהסתפק בברכה שכבר ברכו.

ספק ברכות להקל

מושג תוכן
ברכות

הברכות שאנו מברכים תוקנו על ידי חכמים. כאשר יש ספק בברכה – יש להקל, כי הכלל ההלכתי אומר "ספק דרבנן לקולא" (כאשר יש ספק במצוות דרבנן – מקלים ולא מחמירים).

הבעיה ההלכתית כאשר אומרים ברכה מיותרת – עוברים על איסור של הזכרת שם ה' לבטלה.
המקרים שבהם מקלים בברכות:
- אדם שאינו יודע או אינו זוכר אם בירך ברכה ראשונה – לא יברך שוב.

- כשיש ספק הלכתי אמיתי (לא מחוסר ידע...) כיצד צריך לברך, אסור "להתמיר" ולברך את שתי הברכות שלגביהן יש את הספק, אלא חייבים "להקל" ולברך רק ברכה אחת – כוללת יותר וכד'.

- כשעשו טעות מסוימת בברכה ראשונה, בדרך כלל, אסור "להתמיר" ולברך שוב מחדש, אלא חייבים "להקל" ולהסתפק בברכה שכבר ברכו.

ספק ברכות להקל

מושג תוכן
ברכות

הברכות שאנו מברכים תוקנו על ידי חכמים. כאשר יש ספק בברכה – יש להקל, כי הכלל ההלכתי אומר "ספק דרבנן לקולא" (כאשר יש ספק במצוות דרבנן – מקלים ולא מחמירים).

הבעיה ההלכתית כאשר אומרים ברכה מיותרת – עוברים על איסור של הזכרת שם ה' לבטלה.
המקרים שבהם מקלים בברכות:
- אדם שאינו יודע או אינו זוכר אם בירך ברכה ראשונה – לא יברך שוב.

- כשיש ספק הלכתי אמיתי (לא מחוסר ידע...) כיצד צריך לברך, אסור "להתמיר" ולברך את שתי הברכות שלגביהן יש את הספק, אלא חייבים "להקל" ולברך רק ברכה אחת – כוללת יותר וכד'.

- כשעשו טעות מסוימת בברכה ראשונה, בדרך כלל, אסור "להתמיר" ולברך שוב מחדש, אלא חייבים "להקל" ולהסתפק בברכה שכבר ברכו.

ספק ברכות להקל

מושג תוכן
ברכות

הברכות שאנו מברכים תוקנו על ידי חכמים. כאשר יש ספק בברכה – יש להקל, כי הכלל ההלכתי אומר "ספק דרבנן לקולא" (כאשר יש ספק במצוות דרבנן – מקלים ולא מחמירים).

הבעיה ההלכתית כאשר אומרים ברכה מיותרת – עוברים על איסור של הזכרת שם ה' לבטלה.
המקרים שבהם מקלים בברכות:
- אדם שאינו יודע או אינו זוכר אם בירך ברכה ראשונה – לא יברך שוב.

- כשיש ספק הלכתי אמיתי (לא מחוסר ידע...) כיצד צריך לברך, אסור "להתמיר" ולברך את שתי הברכות שלגביהן יש את הספק, אלא חייבים "להקל" ולברך רק ברכה אחת – כוללת יותר וכד'.

- כשעשו טעות מסוימת בברכה ראשונה, בדרך כלל, אסור "להתמיר" ולברך שוב מחדש, אלא חייבים "להקל" ולהסתפק בברכה שכבר ברכו.

הפסק (הפסיק)

מושג בסיס
נסיבות
בקיום
המצווה

באשר באמצע קיום מצוה פונים
לעסק בדבר אחר שאינו קשור
למצוה – או שעושים הפסקה
ארצה בזמן קיומה – זהו 'הפסק'.
יש מצוות שאסור להפסיק
באמצע קיומן.
לדגמה: באשר מברכים יש לאכל
מיד את המאכל.

היתה דעתו/ לא היתה דעתו

מושג בסיס
נסיבות
בקיום
המצווה

באשר אדם עושה פעלה
מתחשבים מה היתה דעתו בשעת
הפעלה.
לדגמה: אם מברך על מאכל,
והמאכל נפל ונמאס מאכילה,
הוא לא צריך לברך שנית על
מאכל אחר – אם בשעה שברך –
התבונן לאכל עוד מהמאכל.

בדיעבד – לכתחלה

מושג בסיס
נסיבות
בקיום
המצווה

בדיעבד' מלה בארמית שתרגומה הוא:
'אם עשה'. בדרך כלל מופיע בטוי זה
באשר נעשה דבר שלא כפי דרישות
ההלכה המקוריות – ואז מורה לנו ההלכה
מה עלינו לעשות בעת. מלה זו מנגדת
למלה 'לכתחלה' – כיצד ראוי היה לנהג.
לדגמה: לכתחלה יש לברך את הברכה
המתאימה לכל מאכל. בדיעבד, אם
ברך שהכל – נחשב לו שברך.

ספק

מושג בסיס
נסיבות
בקיום
המצווה

1. באשר ההלכה לא הגיעה להכרעה
ברורה.
לדגמה: יש ספק לגבי ברכתו של הארז.
לכן ירא שמים יאכל ארז בסעודה שיש
בה פת.
2. באשר מקיים המצוה לא בטוחים אם קיים
את המצוה.
לדגמה: לאדם יש ספק אם ספר ספירת
העמר.